

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan, Mariana Pitic,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina și de partea vătămată Gherasimenco Maxim, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2018 și recursul ordinar declarat de avocatul Mazniuc Victor în numele părții vătămate Gherasimenco Maxim și de partea vătămată, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 28 decembrie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2018, în cauza penală în privința lui

***Palii Ion XXXXX**, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 26.04.2016 – 28.12.2016 (prima instanță);***
- 2. 01.02.2017 – 31.03.2017***
18.10.2017 – 28.03.2018 (instanța de apel);
- 3. 16.06.2017 – 19.09.2017***
14.05.2018 – 11.09.2018 (instanța de recurs).

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 28 decembrie 2016, procesul penal în privința lui Palii Ion, în baza art. 163 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală.

S-a dispus admiterea parțială a acțiunii civile, cu încasarea de la Palii Ion în beneficiul lui Gherasimenco Maxim a sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 4500 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

2. Potrivit sentinței, prima instanță a constatat că Palii Ion, la 09.06.2014, aproximativ la ora 23:20, având scopul lăsării cu bună-știință, fără ajutor a lui Gherasimenco Maxim, care se afla într-o stare periculoasă pentru viață și fiind în imposibilitate de a se salva din cauza bolii, l-a transportat pe ultimul cu automobilul personal din or. Soroca în mun. Chișinău și, deși cunoștea că partea vătămată se află în stare gravă, în imposibilitate de a se deplasa, nu i-a acordat ajutor, cu toate că a avut posibilitate, lăsându-l în stradă pe bd. Mircea cel Bătrân 16, în apropierea stației de alimentare cu combustibil „Tirex”, unde a fost găsit ulterior de către trecători.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către avocatul Pavalatii Alexandru cu partea vătămată Gherasimenco Maxim și de către avocatul Boldescu Alexandr în numele inculpatului Palii Ion.

- avocatul Pavalatii Alexandru cu partea vătămată Gherasimenco Maxim, prin apelul depus la 09.01.2017, au solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă integral, cu încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 8000 lei, a prețului biletului de reabilitare și cheltuielilor de transport în sumă de 5100 lei, a prețului biletelor de reabilitare pentru următorii trei ani în sumă de 22935,78 lei și a sumei de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral;

- avocatul Boldescu Alexandr în numele inculpatului Palii Ion, prin apel depus la 12.01.2017, a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

3.1. În argumentarea apelului declarat, avocatul Pavalatii Alexandru cu partea vătămată Gherasimenco Maxim au invocat următoarele motive:

- suma de 8000 lei este confirmată prin bonurile de plată seria DAA nr. 03395319 din 24.05.2016 și DAA nr. 03395331 din 13.09.2016, la materialele cauzei fiind anexat raportul de activitate al avocatului pe cauza penală, cu indicarea costului fiecărei acțiuni întreprinse;

- părții vătămate i-a fost atribuit gradul I de invaliditate și aceasta are nevoie de reabilitare și tratament balneo-sanatorial, conform recomandărilor medicilor. În acest context, conform fișei nr. 146 din 07.07.2016, partea vătămată a trecut reabilitarea în perioada 08.07.2016 - 17.07.2016 la Centrul de reabilitare a invalizilor și pensionarilor „Victoria” al RM, or. Sergheevka, Ucraina, suportând cheltuieli de procurare a biletului la sanatoriul menționat în sumă de 4800 lei și cheltuieli de transport - 150 lei într-o direcție, prin urmare suportând cheltuieli în sumă totală de 5100 lei;

- potrivit informației Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei al RM, costul unui bilet la Centrul de reabilitare a invalizilor și pensionarilor „Victoria” al RM, or. Sergheevka, Ucraina este de 7645,26 lei pe un termen de 21 zile. Astfel, ținând cont de hotărârea explicativă a CSJ, este necesară încasarea anticipată pentru trei ani a sumei de 22935,78 lei din contul inculpatului, pentru procurarea biletelor sanatoriale;

- luând în considerație pericolul pentru viață la care a fost supusă partea vătămată, suma de 10000 lei, încasată de la inculpat cu titlu de prejudiciu moral, nu poate fi considerată suficientă pentru compensarea suferințelor suportate.

3.2. În argumentarea cererii depuse, avocatul Boldescu Alexandr în numele inculpatului Palii Ion a invocat că probele administrate de partea acuzării nu sunt pertinente și concludente, sentința fiind bazată pe presupuneri, iar infracțiunea de lăsare în primejdie este inexistentă în speță, fiind inventată de către partea vătămată, în scopul de a extorca mijloace bănești de la inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2017, pronunțată integral la 17 mai 2017, apelul declarat de către avocatul Pavalatii Alexandru cu partea vătămată Gherasimenco Maxim a fost respins, ca nefondat.

A fost admis apelul declarat de către avocatul Boldescu Alexandr în numele inculpatului Palii Ion, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Palii Ion a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 163 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că inculpatul Palii Ion, *de către organul de urmărire penală, a fost învinuit* că la 09.06.2014, aproximativ la ora 23:20, având scopul lăsării cu bună-știință fără ajutor a lui Gherasimenco Maxim, care se afla într-o stare periculoasă pentru viață și fiind în imposibilitate de a se salva din cauza bolii, l-a transportat pe ultimul cu automobilul personal din or. Soroca în mun. Chișinău și, necătând la faptul că cunoștea că partea vătămată se află în stare gravă, în imposibilitate de a se deplasa, nu i-a acordat ajutor, cu toate că a avut posibilitate, lăsându-l în stradă pe bd. Mircea cel Bătrân 16, în apropierea stației de alimentare cu combustibil „Tirex”, unde a fost găsit ulterior de către trecători.

Instanța de apel a reținut că în speță lipsește acțiunea de lăsare în primejdie, or circumstanțele cauzei, invocate de partea acuzării, nu și-au găsit confirmare, pe parcursul judecării cauzei nefiind administrate careva probe pertinente, concludente, utile și veridice, ce ar corobora între ele și ar demonstra existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 163 alin. (1) Cod penal, incriminată inculpatului.

Instanța de apel a considerat că, nu a fost probat faptul că inculpatul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile și a dorit în mod conștient survenirea acestora, or intenția inculpatului de a lăsa în primejdie partea vătămată nu a fost constatată, luând în considerare că ultima a fost lăsată în apropierea casei sale, iar potrivit declarațiilor inculpatului, ultimul nu a conștientizat că starea de sănătate a părții vătămate prezintă careva pericol pentru viața acesteia.

Reieșind din considerentul că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 163 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a conchis că acțiunea civilă urmează a fi lăsată fără soluționare.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, de către avocatul Tampei Tatiana în numele părții vătămate Gherasimenco Maxim și de către partea vătămată.

- procurorul, prin recurs ordinar declarat la 13.06.2017, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată;

- avocatul Tampei Tatiana în numele părții vătămate Gherasimenco Maxim, prin recurs ordinar declarat la 14.06.2017, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată;

- partea vătămată Gherasimenco Maxim, prin recurs ordinar declarat 13.06.2017, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. În argumentarea cererii depuse, procurorul a invocat următoarele:

- instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor și a constatat neîntemeiat că în acțiunile inculpatului nu se conțin elementele constitutive ale infracțiunii imputate;

- martorul Țurcan Maria nu a dat explicații în ședință de judecată;

- în jurisprudența sa, CtEDO a conchis că autoritatea responsabilă de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să asculte victimele, învinuitul și martorii în persoană, și să evalueze credibilitatea acestora (Kashlev v. Estonia,

nr. 22574/08, §§ 48-50, 26.04.2016). Curtea a statuat în mod constant, că dacă o instanță de apel este chemată să examineze o cauză cu privire la fapte și probleme de drept, și să facă o evaluare completă a problemei vinovăției sau a nevinovăției reclamantului, nu se poate ca aceste probleme să fie examinate fără analiza nemijlocită a probelor;

- instanța de apel a lăsat fără apreciere încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 27.11.2015, prin care s-a stabilit că *„partea vătămată Gherasimenco Maxim a fost lăsat de către Palii Ion pe marginea carosabilului, urmând a traversa bulevardul. Lăsarea persoanei pe marginea carosabilului unde există cel puțin trei benzi de circulație în fiecare direcție și circulă automobile indică la prezența unui pericol iminent pentru viața părții vătămate, deoarece carosabilul respectiv prin natura sa este un loc periculos.”*. Încheierea nominalizată și faptele constatate în aceasta au fost menținute prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27.01.2016, bucurându-se de autoritatea lucrului judecat. Însă, nici această împrejurare nu a fost luată în calcul de către instanța de apel, deși prima instanță s-a referit la acest aspect;

- instanța de apel nu s-a conformat prevederilor legale de la art. 419 Cod de procedură penală, care stabilesc reglementările privind procedura de rejudecare și limitele acesteia, a dat o apreciere greșită probelor prezentate de acuzare, fără a le cerceta multilateral și obiectiv.

5.2. În argumentarea cererii depuse, avocatul Tampei Tatiana în numele părții vătămate Gherasimenco Maxim a invocat că instanța de apel a distorsionat situația de fapt, punând la baza soluției adoptate declarațiile contradictorii ale unor martori, care nu au fost audiați în ședință de judecată.

5.3. În argumentarea cererii depuse, partea vătămată Gherasimenco Maxim a invocat motive similare celor indicate de procuror, și anume că vinovăția inculpatului a fost dovedită prin probele administrate, instanța de apel a lăsat fără apreciere încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 27.11.2015, prin care s-a stabilit că *„partea vătămată Gherasimenco Maxim a fost lăsat de către Palii Ion pe marginea carosabilului, urmând a traversa bulevardul. Lăsarea persoanei pe marginea carosabilului unde există cel puțin trei benzi de circulație în fiecare direcție și circulă automobile indică la prezența unui pericol iminent pentru viața părții vătămate, deoarece carosabilul respectiv prin natura sa este un loc periculos.”*. Încheierea nominalizată și faptele constatate în aceasta au fost menținute prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27.01.2016, bucurându-se de autoritatea lucrului judecat.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 septembrie 2017, pronunțată integral la 10 octombrie 2017, au fost admise recursurile ordinare declarate, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat că instanța de apel, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate, cât și a procesului-verbal al ședinței judiciare, a admis anumite erori, după cum urmează:

- nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, nespecificând esența probelor scrise și ce confirmă sau infirmă acestea, neindicând motivele pentru care a

respins probele aduse în sprijinul acuzării în coroborare cu norme procesual-penale concrete;

- și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată și neconsemnate în procesul-verbal, și anume pe declarațiile părții vătămate, ale martorilor Pasat N., Iacob A., Chiriac V., Dodon I., Oprea V., Țurcan M., ale expertului Vicol A., precum și pe probele scrise de la f.d. 41-43, 59, vol. I; 219-238, vol. II;

- a concluzionat în partea descriptivă că inculpatul urmează a fi achitat, deoarece „...*n-au fost aduse careva probe pertinente, concludente, utile și veridice, care ar corobora între ele și ar demonstra existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 163 alin. (1) Cod penal...*”, iar în dispozitivul deciziei s-a contrazis, indicând că inculpatul urmează a fi achitat „...*din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.*”;

- în descriptivul deciziei a concluzionat divergent că „...*acțiunea civilă urmează a fi lăsată fără soluționare, reclamantul având dreptul de a înainta pretențiile date în ordinea procedurii civile, urmând să probeze că cheltuielile solicitate au fost suportate suplimentar...*”, în dispozitivul deciziei lipsind soluția cu privire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată.

În prezența circumstanțelor constatate, instanța de recurs ordinar a conchis că instanța de apel nu a judecat apelurile în condițiile legii, adoptând o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, erori care s-au identificat prin prisma temeiurilor pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu puteau fi corectate de către instanța de recurs, urmând a fi dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2018, pronunțată integral la 25 aprilie 2018, apelul declarat de către avocatul Pavalatii Alexandru cu partea vătămată Gherasimenco Maxim a fost respins, ca nefondat.

A fost admis apelul declarat de către avocatul Boldescu Alexandru în numele inculpatului Palii Ion, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Palii Ion a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 163 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

7.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că Palii Ion, **de către organul de urmărire penală, a fost învinuit** că la 09.06.2014, aproximativ la ora 23:20, având scopul lăsării cu bună-știință, fără ajutor a lui Gherasimenco Maxim, care se afla într-o stare periculoasă pentru viață și fiind în imposibilitate de a se salva din cauza bolii, l-a transportat pe ultimul cu automobilul personal din or. Soroca în mun. Chișinău și, necătând la faptul că cunoștea că partea vătămată se află în stare gravă, în imposibilitate de a se deplasa, nu i-a acordat ajutor, cu toate că a avut posibilitate, lăsându-l în stradă pe bd. Mircea cel Bătrân 16, în apropierea stației de alimentare cu combustibil „Tirex”, unde a fost găsit ulterior de către trecători.

Referindu-se la mijloacele de probă, instanța de apel a constatat că, potrivit raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 30 din 11.06.2015, s-a stabilit că careva semne de pericol pentru viață la Gherasimenco Maxim, la data de 09.06.2014, nu au fost depistate în documentele prezentate, concluzii care coroborează cu declarațiile expertului Vicol A., expuse în procesul-verbal de audiere din 23.12.2014, care la rândul său a confirmat concluziile expuse în raportul de expertiză medico-legală nr. 3116/D din 17.12.2014 și a

reiterat că starea generală a lui Gherasimenco Maxim nu prezenta pericol pentru viața sau sănătatea sa, acesta fiind capabil să se deplaseze de sine-stătător.

În acest context, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a ținut cont de concluziile expuse în raporturile de expertiză medico-legală, primordiale pentru justa soluționare a cauzei.

Suplimentar concluziilor din raporturile de expertiză medico-legală, instanța de apel a constatat că starea normală a părții vătămate a fost probată prin declarațiile inculpatului și ale martorilor, care au declarat că partea vătămată nu avea pe corp sau haine careva urme de sânge și nu se afla pe carosabil, ci pe marginea drumului. În contextul dat, instanța de apel a considerat relevante declarațiile părții vătămate, care în ședința de judecată în apel a relatat că nu ține minte locul unde a fost lăsată și dacă starea sa de sănătate se datora în urma lăsării sale în stradă sau accidentului rutier, în care a fost implicată cu o zi înainte.

În particular, instanța de apel a reținut că starea normală a părții vătămate a fost probată prin declarațiile martorului Oprea V., care a declarat că în următoarea zi după accident partea vătămată a coborât din automobil, a mâncat căpșuni și șchiopăta într-un picior, dar nu avea nevoie de ajutor și a urcat singur în mașină, fără a avea pe el careva pete de sânge sau echimoze. Alăturat acestor declarații, instanța de apel a reținut relevanța relatărilor martorului Zubatfi M., care a menționat că a văzut-o pe partea vătămată în ziua când a plecat la Chișinău, mergea normal și nu șchiopăta.

În contextul dat, privind starea părții vătămate, instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorilor Dodon I., Pasat N. și Iacob A., care au relatat că partea vătămată nu era în stare de a se deplasa și nu putea vorbi, ca fiind contrare concluziilor expuse în raporturile de expertiză medico-legală nr. 2267/D din 20.10.2014 și nr. 3116/D din 17.12.2014, precum și în raportul de constatare medico-legală nr. 170A din 05.09.2014, privind faptul că lui Gherasimenco Maxim i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare.

Instanța de apel a reținut că însăși din declarațiile părții vătămate, precum și ale martorului Țurcan M., rezulta că inculpatul i-a acordat părții vătămate ajutor și nu l-a lăsat în primejdie. Instanța de apel a constatat că declarațiile părții vătămate conțin divergențe semnificative, înlăturarea cărora era necesară pentru soluționarea justă a cauzei, datorită faptului că partea vătămată a dat declarații diferite privind locul unde a fost lăsată de către inculpat.

Referindu-se la declarațiile inculpatului, instanța de apel le-a apreciat drept veridice și a constatat că ele coroborează cu celelalte probe, nefiind demonstrat că inculpatul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, că a prevăzut urmările acțiunilor sale și a dorit în mod conștient survenirea acestora, astfel nefiind constatată intenția inculpatului de a lăsa partea vătămată în primejdie. Din aceste considerente, instanța de apel a considerat necesară dispunerea achitării inculpatului, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Statuând asupra acțiunii civile, instanța de apel a constatat că prin hotărârea Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău din 28.03.2016, a fost dispusă încasarea de la Palii Ion, în beneficiul lui Gherasimenco Maxim, a sumei de 45514 lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral, hotărâre care a devenit irevocabilă din 02.11.2016. În legătură cu această chestiune, instanța de apel a conchis că pretențiile înaintate de către avocat în numele părții vătămate sunt neîntemeiate, or reies din consecințele producerii accidentului rutier și nu lăsării în primejdie.

8. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, de către avocatul Mazniuc Victor cu partea vătămată Gherasimenco Maxim și de către partea vătămată.

- procurorul, prin recurs ordinar depus la 10 mai 2018, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii*, a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată;

- avocatul Mazniuc Victor cu partea vătămată Gherasimenco Maxim, prin recurs ordinar depus la 02 mai 2018, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată;

- partea vătămată Gherasimenco Maxim, prin recurs ordinar depus la 10 mai 2018, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

8.1. În argumentarea cererii depuse, procurorul a invocat următoarele motive:

- în baza aceluiași probe care au fundamentat soluția primei instanțe, instanța de apel eronat a dispus achitarea inculpatului, fără a le examina în ansamblu și fără a le aprecia la justa lor valoare;

- instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 101 alin. (1), 394 alin. (1) pct. 1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, precum și explicațiilor enunțate la pct. 14 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2015 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”;

- vinovăția inculpatului se demonstrează prin declarațiile părții vătămate și ale martorilor Iacob A., Chiriac V., Gherasimenco S. și Dodon I., pripit apreciate de către instanța de apel;

- instanța de apel s-a axat atât pe declarațiile inculpatului, divergente prin conținutul lor și autoincriminatorii, cât și pe declarațiile contradictorii ale martorilor Zubatfi M. și Oprea V., care sunt subalternii inculpatului și au dat depoziții cu scopul ca inculpatul să evite răspunderea penală;

- este neîntemeiată concluzia instanței de apel, potrivit căreia „...*inculpatul, în urma accidentului, i-a acordat ajutorul necesar părții vătămate și l-a transportat la instituția medicală, unde i-a fost acordată asistență medicală. Acest fapt este confirmat prin declarațiile martorului Țurcan Maria, din cadrul urmăririi penale.*”. În opinia recurentului, pe lângă faptul că acest martor nu a dat explicații în ședința de judecată, concluzia instanței de apel este contrară probatoriului cauzei, or acordarea asistenței medicale nominalizate era imposibilă în condițiile în care, peste o zi după tamponarea victimei cu automobilul său, inculpatul a transportat-o în mun. Chișinău și a lăsat-o lângă stația PECO de pe bd. Mircea cel Bătrân, sugerându-i să nu apeleze serviciul de urgență;

- instanța de apel nu a ținut cont de prevederile pct. 12 subpct. 1) lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, potrivit căreia „*conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat să acorde primul ajutor, să cheme ambulanța în cazul în care în accident au fost cauzate traumatisme persoanelor, iar dacă aceasta nu este posibil sau în cazurile de urgență – să asigure transportarea persoanei traumatizate la cea mai apropiată unitate medicală cu un vehicul de ocazie ori cu propriul vehicul, să declare la unitatea medicală identitatea sa, prezentând permisul de conducere sau alt act, precum și certificatul de înmatriculare a vehiculului, ulterior să revină la locul accidentului.*”;

- instanța de apel a lăsat fără apreciere încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 27.11.2015, prin care s-a stabilit că „*...partea vătămată Gherasimenco Maxim a fost lăsat de către Palii Ion pe marginea carosabilului, urmând a traversa bulevardul. Lăsarea persoanei pe marginea carosabilului unde există cel puțin trei benzi de circulație în fiecare direcție și circulă automobile indică la prezența unui pericol iminent pentru viața părții vătămate, deoarece carosabilul respectiv prin natura sa este un loc periculos.*”. Încheierea nominalizată și faptele constatate în aceasta au fost menținute prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27.01.2016, bucurându-se de autoritatea lucrului judecat, însă această încheiere nu a fost luată în considerație de către instanța de apel, în pofida faptului că prima instanță s-a referit la ea;

- în ansamblu, instanța de apel a ignorat cerințele legale ce reglementează procedura de rejudecare a cauzei și limitele acesteia;

- prezintă relevanță opinia separată a judecătorului raportor în apel, care și-a exprimat dezacordul cu majoritatea membrilor completului de judecată și a optat pentru soluția admiterii apelului declarat de avocat în numele părții vătămate și de ultima și, respectiv, respingerii apelului declarat de avocatul inculpatului.

8.2. În argumentarea cererii depuse, avocatul Mazniuc Victor cu partea vătămată Gherasimenco Maxim a invocat motive identice celor din recursul declarat de către procuror, precum și suplimentare, după cum urmează:

- leziunile corporale constatate de medicii legiști la partea vătămată nu i-au permis ultimei, după ce a fost tamponată de automobilul inculpatului, de a se deplasa independent, de a culege și consuma fructe și de a merge în pădure la picnic, după cum au relatat anumiți martori;

- instanța de apel nu a judecat cauza în strictă conformitate cu prevederile legale, nu a adoptat o hotărâre legală și întemeiată, neconformându-se indicațiilor instanței de recurs;

- instanța de apel a lăsat fără apreciere încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 27.11.2015, prin care s-a stabilit că „*...partea vătămată Gherasimenco Maxim a fost lăsat de către Palii Ion pe marginea carosabilului, urmând a traversa bulevardul. Lăsarea persoanei pe marginea carosabilului unde există cel puțin trei benzi de circulație în fiecare direcție și circulă automobile indică la prezența unui pericol iminent pentru viața părții vătămate, deoarece carosabilul respectiv prin natura sa este un loc periculos.*”. Încheierea nominalizată și faptele constatate în aceasta au fost menținute prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27.01.2016, bucurându-se de autoritatea lucrului judecat, însă această încheiere nu a fost luată în considerație de către instanța de apel, în pofida faptului că prima instanță s-a referit la ea;

- vinovăția inculpatului se demonstrează prin declarațiile părții vătămate și ale martorilor Iacob A., Chiriac V., Gherasimenco S. și Dodon I., care au fost apreciate priplit de către instanța de apel;

- instanța de apel s-a axat atât pe declarațiile inculpatului, divergente prin conținutul lor și autoincriminatorii, cât și pe declarațiile contradictorii ale martorilor Zubatîi M. și Oprea V., care sunt subalternii inculpatului și au dat depoziții cu scopul ca inculpatul să evite răspunderea penală.

Suplimentar, recurentul invocă constatările expuse în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 septembrie 2017, pe care le consideră valabile și în raport cu decizia instanței de apel după rejudecarea cauzei, și anume că instanța de apel:

1) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, nespecificând esența probelor scrise și ce confirmă sau infirmă acestea, neindicând motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării în coroborare cu norme procesual-penale concrete;

2) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată și neconsemnate în procesul-verbal, și anume pe declarațiile părții vătămate, ale martorilor Pasat N., Iacob A., Chiriac V., Dodon I., Oprea V., Țurcan M., ale expertului Vicol A., precum și pe probele scrise de la f.d. 41-43, 59, vol. I; 219-238, vol. II;

3) a concluzionat în partea descriptivă că inculpatul urmează a fi achitat, deoarece „...n-au fost aduse careva probe pertinente, concludente, utile și veridice, care ar corobora între ele și ar demonstra existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 163 alin. (1) Cod penal...”, iar în dispozitivul deciziei s-a contrazis, indicând că inculpatul urmează a fi achitat „...din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.”;

4) în descriptivul deciziei a concluzionat divergent că „...acțiunea civilă urmează a fi lăsată fără soluționare, reclamantul având dreptul de a înainta pretențiile date în ordinea procedurii civile, urmând să probeze că cheltuielile solicitate au fost suportate suplimentar...”, în dispozitivul deciziei lipsind soluția cu privire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată.

8.3. În argumentarea cererii depuse, partea vătămată Gherasimenco Maxim a invocat argumente identice celor din recursurile ordinare declarat de către procuror și de către avocatul său, după cum urmează:

- vinovăția inculpatului se demonstrează prin declarațiile părții vătămate și ale martorilor Iacob A., Pasat N., Chiriac V., Gherasimenco S. și Dodon I., care au fost apreciate priplit de către instanța de apel;

- instanța de apel s-a axat atât pe declarațiile inculpatului, divergente prin conținutul lor și autoincriminatorii, cât și pe declarațiile contradictorii ale martorilor Zubatîi M. și Oprea V., care sunt subalternii inculpatului și au dat depoziții cu scopul ca inculpatul să evite răspunderea penală;

- este neîntemeiată concluzia instanței de apel, potrivit căreia „...inculpatul, în urma accidentului, i-a acordat ajutorul necesar părții vătămate și l-a transportat la instituția medicală, unde i-a fost acordată asistență medicală. Acest fapt este confirmat prin declarațiile martorului Țurcan Maria, din cadrul urmăririi penale.”, or aceasta nu corespunde adevărului;

- instanța de apel a lăsat fără apreciere încheierea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 27.11.2015, prin care s-a stabilit că „*partea vătămată Gherasimenco Maxim a fost lăsat de către Palii Ion pe marginea carosabilului, urmând a traversa bulevardul. Lăsarea persoanei pe marginea carosabilului unde există cel puțin trei benzi de circulație în fiecare direcție și circulă automobile indică la prezența unui pericol iminent pentru viața părții vătămate, deoarece carosabilul respectiv prin natura sa este un loc periculos.*”. Încheierea nominalizată și faptele constatate în aceasta au fost menținute prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27.01.2016, bucurându-se de autoritatea lucrului judecat, însă această încheiere nu a fost luată în considerație de către instanța de apel, în pofida faptului că prima instanță s-a referit la ea;

- instanța de apel nu a luat în considerație că inculpatul, la 08.06.2014, a săvârșit o altă infracțiune în privința părții vătămate – accidentul rutier, ignorând prevederile pct. 12 subpct. 1) lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, potrivit căroră „*conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat să acorde primul ajutor, să cheme ambulanța în cazul în care în accident au fost cauzate traumatisme persoanelor, iar dacă aceasta nu este posibil sau în cazurile de urgență – să asigure transportarea persoanei traumatizate la cea mai apropiată unitate medicală cu un vehicul de ocazie ori cu propriul vehicul, să declare la unitatea medicală identitatea sa, prezentând permisul de conducere sau alt act, precum și certificatul de înmatriculare a vehiculului, ulterior să revină la locul accidentului.*”;

- în ansamblu, instanța de apel a ignorat cerințele legale ce reglementează procedura de rejudecare a cauzei și limitele acesteia;

- prezintă relevanță opinia separată a judecătorului raportor în apel, care și-a exprimat dezacordul cu majoritatea membrilor completului de judecată și a optat pentru soluția admiterii apelului declarat de avocat în numele părții vătămate și de ultima și, respectiv, respingerii apelului declarat de avocatul inculpatului.

9. Pe cauză nu a fost depusă referință.

10. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2 lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu menținerea hotărârii primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, prin casarea ei totală sau parțială, atunci când se constată comiterea unei erori de drept care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Colegiul penal reține că instanța de apel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând apelul, urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel.

Întrucât judecarea apelului constituie o continuare a examinării fondului cauzei, prevederile art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală instituie prerogativa instanței de apel de a da o nouă apreciere probelor administrate în fața primei instanțe.

Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a dat o apreciere multilaterală și obiectivă circumstanțelor cauzei în raport cu probele acumulate și administrate pe parcursul

examinării cauzei, demonstrându-se astfel neconformarea întocmai prevederilor legale nominalizate și, drept consecință, greșit a admis apelul declarat de apărătorul inculpatului Paliu Ion.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel, adoptând soluția de achitare a inculpatului Paliu Ion, nejustificat a considerat ca fiind de o importanță primordială concluziile expuse în raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 30 din 11.06.2015, efectuat în privința părții vătămate Gherasimenco Maxim, potrivit căroră starea generală a ultimului, la momentul comiterii infracțiunii, nu prezenta pericol pentru viața sau sănătatea lui, acesta fiind capabil să se deplaseze de sine-stătător.

În opinia Colegiului penal lărgit, concluzia instanței de apel privind lipsa semnelor calificative în cauză – starea periculoasă pentru viață și imposibilitatea părții vătămate de a se salva din cauza bolii - nu urma a fi adoptată doar prin prisma raportului de expertiză nominalizat. Prin raportul de expertiză în cauză, starea părții vătămate a fost apreciată în exclusivitate din punct de vedere medical, în baza leziunilor corporale depistate. În acest context instanța de apel nu a luat în considerare că caracterul primejdios al lăsării părții vătămate în primejdie reieșea din alte circumstanțe, cum ar fi locul lăsării părții vătămate, locul depistării acesteia și starea ei de facto, și anume imposibilitatea de a se deplasa de sine-stătător. Or, pentru a califica acțiunile făptuitorului în baza art. 163 alin. (1) Cod penal, nu este necesară constatarea unor leziuni grave sau incompatibile cu viața.

În acest context, Colegiul penal lărgit constată că partea vătămată Gherasimenco Maxim a fost lăsat în afara domiciliului, în plină stradă pe timp de noapte, aceasta nefiind în stare de a se ajuta pe sine însuși. Ulterior, partea vătămată a fost depistată de trecători fiind la pământ, în starea în care nu se putea deplasa și nu putea formula adecvat expresii verbale și explicit de a răspunde la adresări, anume din cauza stării sănătății. În acest context, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a omis să ia în considerație încheierea Judecătoreiei Ciocana, mun. Chișinău din 27.11.2015 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27.01.2016 – hotărâri judecătorești irevocabile prin care s-a constatat, cu titlu de autoritate a lucrului judecat, că partea vătămată Gherasimenco Maxim a fost lăsat pe marginea unui carosabil, unde există câte trei benzi de circulație în fiecare sens de deplasare – loc care, prin natura sa, prezintă pericol pentru viața persoanei. În aceleași hotărâri judecătorești s-a constatat că partea vătămată, fiind în imposibilitate de a se deplasa chiar și cu ajutorul vecinului său, a fost susținută de încă două persoane, ceea ce denotă cu atât mai mult că se afla în stare de neputință.

Colegiul penal lărgit consideră că hotărârile judecătorești nominalizate just au fost puse la baza sentinței primei instanțe, or constatările din aceste hotărâri au fost confirmate de martorii Dodon I., Pasat N. și Iacob A. – unicii martori oculari ai consecinței comiterii faptei prejudiciabile în cauză, a căror declarații eronate și nejustificate au fost apreciate critic de către instanța de apel.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că spre deosebire de sentință, în a cărei parte descriptivă a fost expus conținutul probelor sub aspectul unei coroborări convingătoare, soluția din decizia instanței de apel este fundamentată primordial pe concluziile din raportul de expertiză medico-legală în comisie, care au primit o apreciere unilaterală, separată de întregul ansamblu probatoriu în cauză – ceea ce a rezultat, în mod corespunzător, în aprecierea pripită și a declarațiilor martorilor Oprea V. și Zubatfi M. care, pe lângă faptul că

sunt subalternii inculpatului Palii Ion, aspect lăsat fără apreciere de către instanța de apel, nici nu au fost martori oculari ai comiterii faptei prejudiciabile în cauză.

Colegiul penal lărgit constată că materialele cauzei penale demonstrează existența semnelor componente ale infracțiunii prevăzute de art. 163 alin. (1) Cod penal. Astfel, *obiectul juridic* nemijlocit îl reprezintă relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de ocrotirea vieții sau sănătății persoanei. *Latura obiectivă* a infracțiunii a fost realizată prin lăsarea în primejdie de către inculpat, cu bună-știință, fără ajutor, a părții vătămate care se află într-o situație periculoasă pentru viață și lipsită de posibilitatea de a se salva din cauza bolii și neputinței, generate și de consecințele accidentului produs. Vinovatul a avut posibilitatea de a acorda ajutor părții vătămate, pe care însuși a pus-o într-o situație periculoasă pentru viață.

Deasemenea, existența infracțiunii se dovedește prin faptul că victima, aflându-se într-o stare în care nu se putea deplasa desinestătător, a fost lăsată intenționat de către inculpat în condiții care au expus-o unui pericol pentru viață, posibilele consecințe fiind greu de apreciat dacă nu ar fi fost depistată și ajutată de către cetățeni.

Reieșind din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit constată că lipsește o fundamentare obiectivă pentru menținerea achitării inculpatului. Unica probă în acest sens sunt declarațiile ultimului care, apreciate de sine-stătător, sub aspectul nerecunoașterii vinovăției și dreptului inculpatului de a nu se autoincrimina, nu pot justifica achitarea lui.

În plenitudinea celor constatate, Colegiul penal lărgit atestă că la baza soluției adoptate de către prima instanță stă un ansamblu probatoriu cu o pondere acuzatorie semnificativă, care nu a fost combătut la judecarea apelului. Respectiv, răsturnarea soluției în apel, în modul în care a avut loc și în baza motivelor și probelor care, în opinia instanței de apel, au justificat modificarea esențială a soluției în latura penală, conduce Colegiul penal lărgit la concluzia că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția – temei pentru recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și invocat în toate recursurile ordinare deferite prezentei judecări, care și-a găsit confirmare.

Reieșind din cele enunțate, Colegiul penal lărgit conchide că recursurile ordinare declarate în cauză urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și menținerea sentinței de încetare a procesului penal în privința lui Palii Ion, deoarece apelul a fost greșit admis.

11. În conformitate cu art. art. 338, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, de avocatul Mazniuc Victor în numele părții vătămate Gherasimenco Maxim și de partea vătămată Gherasimenco Maxim, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2018, în cauza penală în privința lui **Palii Ion XXXXX** și menține sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 28 decembrie 2016, prin care procesul penal în privința lui **Palii Ion XXXXX**, în baza art. 163 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu intervenirea prescripției răspunderii penale, cu admiterea parțială a acțiunii civile înaintate de Gherasimenco Maxim și cu încasarea din

contul lui ***Palii Ion XXXXX***, a sumei de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 4500 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 octombrie 2018.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan

Mariana Pitic